

Voor de eeuwigheid in de natuur

▲ Trudy de Weerd op haar begraafplaats.
Foto's: DvhN/
Anne Marie Kamp

REPORTAGE NATUURBEGRAAFPLAATS

● Wandeling tussen de graven in Reiderwolde

Door Maaïke Trimbach

Oostwold Wie wordt begraven in de natuur brengt na zijn dood nieuw leven voort. Die zin zou zweverig kunnen klinken, als hij niet was uitgesproken door Trudy de Weerd. In haar stevige wandelschoenen staat de mede-eigenaar van natuurbegraafplaats Reiderwolde

"Als de wind anders staat, hoor je er niets meer van. En niet iedereen vindt dat geluid storend", weet De Weerd. "Er zijn mensen die bewust kiezen voor een plek met uitzicht op bebouwing. Anderen willen juist rust. Zo is er een man die altijd stil in het bos heeft geleefd. Hij ligt nu op een plek die door bomen omsloten wordt."

De drie poelen in het gebied zijn veruit het populairst bij potentiële grafkopers. Rondom de poeltjes staan verschillende houten palen, die een gereserveerde plek markeren. "Mensen zijn graag in de buurt van water", zegt De Weerd. Als belangstellenden contact met haar opnemen om een graf voor later te reserve-

plaats kiezen. De enige concessie die we doen is een simpel roestvrijstalen naamplaatje op een zwerfkei. Verder kun je, als je dat wilt, een naam in een kei laten hakken of in hout uitsnijden."

Er zijn geen regels voor de afscheidsceremonie. "Wel of niet religieus, islamitisch of christelijk, iedereen is welkom. Je mag begraven worden in een kist of in een lijkwade. Als het materiaal maar biologisch afbreekbaar is. Hetzelfde geldt voor as. Die mag begraven worden in een biologisch afbreekbare urn of los in de grond worden gestopt. Verstrooien mag niet, dat schaadt de natuurlijke begroeiing."

de Weerd. In haar stevige wandelschoenen staat de mede-eigenaar van natuurbegraafplaats Reiderwolde met beide benen op de grond. Samen met haar man Ab Middelkoop en zakenpartner Hemmo Bolhuis is ze directeur van VOF Reiderwolde.

Het nieuwe natuurgebied Reiderwolde ligt ingeklemd tussen Blauwestad, Beerta en Winschoten. In vijf jaar tijd maakten De Weerd, Middelkoop en Bolhuis van de 200 hectare landbouwgrond een ruig natuurgebied. De natuurbegraafplaats is gesitueerd rond het rode uitkijktorentje en het openluchttheater van Reiderwolde.

Sinds de opening - vorig jaar september - zijn er vijf begrafenissen geweest en hebben vijftien mensen een plek voor later gereserveerd. Op deze prachtige herfst-dag kun je je goed voorstellen waarom. De zon piept tussen de nevel door en zet de laatste kleurige boomblaadjes in een romantische gloed. De meeste bomen zijn nog klein. Er staan beuken, eiken, elzen, kastanjes, esdoorns. "De elzen groeien snel, de eiken beginnen nu pas op hoogte te komen", zegt De Weerd. "Maar je reserveert hier een plek voor de eeuwigheid. Over tien jaar ziet het er heel anders uit. Trouwens, telkens als je hier komt is het anders. Kijk, die rietkraag in deze poel. In de zomer draagt hij donkerbruine 'sigaren', nu is het net of er bolletjes katoen op zitten."

Op de drumlin, de natuurlijke wal die in de ijstijd is ontstaan, kijk je uit over Blauwestad en de snelweg. De voorbijrazende auto's produceren een zoemend geluid.

de plek markeren. Mensen zijn graag in de buurt van water", zegt De Weerd. Als belangstellenden contact met haar opnemen om een graf voor later te reserveren, nodigt ze ze meestal uit voor een wandeling. "Eerdereen heeft zijn eigen reden om een bepaalde plek te kiezen. De meesten komen hier uit de omgeving. Ze hebben duidelijke ideeën over hun begrafenis. Vaak zijn het natuurliefhebbers. Als je wordt begraven in de natuur, breng je nieuw leven voort. Insecten profiteren van de beplanting rond je graf en van de kist of urn in de grond. Er groeien mossen en paddenstoelen op je graf. Maar soms wil iemand gewoon de nabestaanden niet belasten met grafonderhoud of steeds weer betalen van grafrechten."

Langs het pad ligt een vrij vers graf. "De weduwnaar komt elke dag. Kijk, hij heeft nu viooltjes geplant. Eigenlijk mag dat niet. Daar spreek ik hem later wel eens op aan, nu laat ik het maar even zo. Het is nog maar zo pas geleden."

De natuurbegraafplaats kenmerkt zich door vrijheid binnen de regels van de natuur. De graven liggen kris-kras door het gebied. Sommige gaan onzichtbaar op in het landschap. Andere worden gemarkeerd door een kei, een bijzondere boom, stronk of een schijf van een boomstam. "Alles mag, als het maar in de natuur past", zegt De Weerd. Viooltjes uit het tuincentrum dus liever niet, maar bosviooltjes wel. "Dat zijn stinzenplanten. Die horen hier thuis." Plastic vlinders, beeldjes, windmolens op stokjes of ingelijste foto's zijn taboe. "Als je zoiets wilt, moet je niet voor een natuurbegraaf-

den in een biologisch afbreekbare urn of ios in de grond worden gestopt. Verstrooien mag niet, dat schaadt de natuurlijke begroeiing."

Wie een buffet wil aanrichten naast het graf, mag dat doen. "Als je maar geen troep maakt." Het openluchttheater diende onlangs als decor voor een begrafenisplechtigheid. "De kist stond op twee boomstammen en de gasten zaten er mooi omheen."

De paden door het gebied zijn bestemd voor wandelaars. "We raden fietsen af, de paden zijn er niet voor gemaakt." Gemotoriseerd verkeer is uiteraard uit den boze, maar paarden ook. "Hun hoeven woelen de paden om." Joggen en hardlopen mag, hardop praten ook. Schreeuwen liever niet. "Je hoeft je niet te gedragen alsof je op een begraafplaats bent, maar we verwachten wel dat je de rust van de natuur respecteert." Er lopen verschillende gemarkeerde wandelroutes door Reiderwolde. "Die wandelaars ontdekken soms pas halverwege dat ze op een begraafplaats lopen."

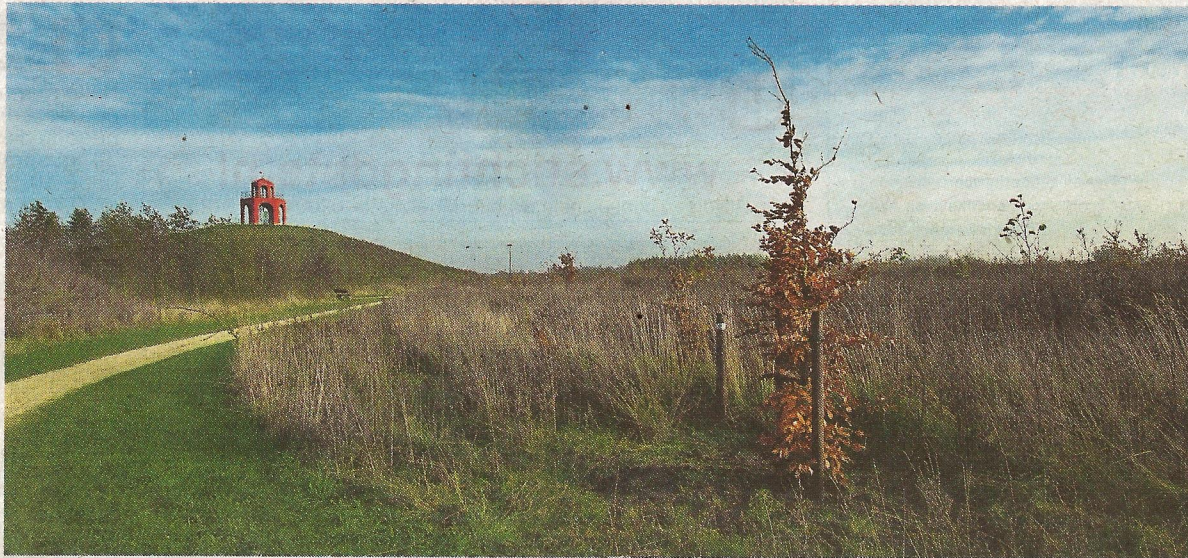
Begraafplaats in de natuur of natuurbegraafplaats

De strikte definitie van een natuurbegraafplaats is, dat die bijdraagt aan natuurontwikkeling of natuurbehoud en geïntegreerd is in de natuur. Er mag geen hek omheen, graven worden niet of met minimale biologisch afbreekbare of gebiedseigen materialen gemarkeerd. Een plek met graven in een bos is dus niet automatisch een natuurbegraafplaats. De oudste natuurbegraafplaats is in Sint Odiliënberg (Limburg). Verder zijn er natuurbegraafplaatsen in Hoog Soeren (Gelderland), natuurgebied De Peel op de grens van Noord-Brabant en Limburg en in Arnhem. Onlangs is natuurbegraafplaats Hillig Meer in Eext (Drenthe) geopend.

Begraven op Reiderwolde

Elke uitvaartondernemer kan desgevraagd een begrafenis regelen op natuurbegraafplaats Reiderwolde. Er zijn al plekken gereserveerd, maar er is genoeg ruimte voor 'spontane' begrafenissen. Bij een eenpersoonsgraf wordt 25 vierkante meter rond de grafplek vrijgehouden van andere graven. Een urnengraf beslaat tien meter. Het grafrecht geldt honderd jaar. Het is ook mogelijk een dubbel graf of een extra ruim graf te reserveren. Dan wordt 200 vierkante meter rondom de kist of urn vrijgehouden. Informatie: www.natuurbegraafplaatsreiderwolde.nl of bel Trudy de Weerd: 06-40997008.

”
Telkens als
je hier
komt is
het anders

► Een opvallend boompje markeert een graf. Op de achtergrond het torentje van het openluchttheater.